

C-509/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. augusztus 8.

A kérdést előterjesztő bíróság:Administratīvā rajona tiesa (körzeti közigazgatási bíróság,
Lettország)**Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:**

2023. augusztus 7.

Felperes:

SIA Laimz

Alperes:

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (a lottó- és szerencsejátékok ellenőrzési és felügyeleti ügynöksége)

Az alapügy tárgya

Az Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (a lottó- és szerencsejátékok ellenőrzési és felügyeleti ügynöksége; a továbbiakban: ellenőrzési ügynökség) azon határozatának megsemmisítése iránti kérelem, amely bírságot szabott ki a felperessel szemben a Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (a pénzmosás, a terrorizmusfinansírozás és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megelőzéséről szóló törvény) által az ügyfélvizsgálat, valamint az ügyfelek jogállásának ellenőrzése terén előírt követelmények nem teljesítése miatt.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az előterjesztő bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján a 2015/849 irányelv rendelkezéseinek értelmezését kéri annak pontosítása érdekében, hogy valamely személy milyen szempontok alapján tekinthető kiemelt közszereplővel közeli

kapcsolatban álló személynek, valamint hogy az ugyanazon vállalatcsoporthoz tartozó kötelezett szolgáltatók végezhetnek-e egymás között az ügyfélvizsgálatra vonatkozó információcserét és felhasználhatják-e a szerzett információkat, továbbá hogy milyen helyzetekben szükséges ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 3. cikke 11. pontjának a) alpontját, hogy valamely magánszemély kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személynek tekinthető önmagában azon az alapon, hogy e személyek ugyanazon állami szervhez tartoznak, tekintet nélkül bármely egyéb körülményre?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv [3. cikkének 9. pontját], hogy valamely személy kiemelt közszereplő státuszának megállapításához azt kell meghatározni, hogy az adott személy az említett cikkben szereplő tisztséget tölt-e be, továbbá vizsgálat keretében ellenőrizni szükséges, hogy vezetői tisztségről van-e szó, nem pedig középvezetői vagy beosztotti tisztségről?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 45. cikkének (8) bekezdésével összefüggésben ugyanezen cikk (1) bekezdését, hogy a tagállamoknak a 2015/849 irányelv céljainak elérése érdekében lehetővé kell tenniük az irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében említett, valamely csoporthoz tartozó kötelezett szolgáltatók számára az egymás közötti információcserét, többek között információcsere-megállapodások megkötése révén, valamint a kölcsönös információáramlás és az információkra való kölcsönös hivatkozás lehetőségének biztosításával?
- 4) Lehetővé teszi-e továbbá a 2015/849 irányelv 3. cikkének 12. és 15. pontjával összefüggésben értelmezett 45. cikkének (1) és (8) bekezdése, hogy az ilyen információkat, illetve határozatokat az ugyanazon csoporthoz tartozó több vállalkozás is felhasználja, illetve azokra hivatkozzon, amennyiben e határozatokat a csoport keretében a csoporthoz tartozó vállalkozás vezetése hozta?
- 5) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 14. cikkének (5) bekezdését, hogy a kötelezett szolgáltatók nem kötelesek a meglévő üzleti ügyfelek tekintetében ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazni, ha az ügyfél-átvilágítási intézkedések ismételt alkalmazására előírt határidő még sem a nemzeti jog, sem a belső ellenőrzési rendszer eljárásai szerint nem járt le, és a kötelezett szolgáltatóknak nincs tudomása olyan új körülményekről, amelyek az érintett ügyféllel kapcsolatban elvégzett kockázatértékelésre hatással lennének?
- 6) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 11. cikkének d) pontja által a kötelezett szolgáltatók számára előírt azon kötelezettséget, hogy

ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazzanak, amennyiben a nyereményfelvételnél, a tét megtételénél vagy mindkettőnél legalább 2 000 euró összegű ügyletet hajtanak végre, attól függetlenül, hogy az ügyletre egyetlen műveletben vagy több, összetartozónak tűnő műveletben kerül-e sor, hogy ezen intézkedéseket minden alkalommal alkalmazni kell, amikor az ügylet teljes összege eléri az említett rendelkezésben meghatározott 2 000 eurót, függetlenül azon időintervallumtól, amelyen belül e 2 000 euró összeget ismételten eléri?

Az uniós jog hivatkozott rendelkezései

Az Európai Unióról szóló szerződés, 5. cikk, (4) bekezdés, első albekezdés

A pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv: (30), (31), (32) és (34) preambulumbekkezdés; 3. cikk, 9. pont, 11. pont a) alpontja, 12. és 15. pont; 5. cikk; 8. cikk, (1) és (2) bekezdés; 11. cikk, a), d) és f) pont; 13. cikk, (1) bekezdés, a)-d) pont, (2) bekezdés; 14. cikk, (5) bekezdés; 26. cikk, (2) bekezdés; 45. cikk, (1) és (8) bekezdés.

Ítélezési gyakorlat

Az Európai Unió Bíróságának 2022. november 17-i Rodl & Partner ítélete, C-562/20, EU:C:2022:883, 91. pont.

A nemzeti jog hivatkozott rendelkezései

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (a pénzmosás, a terrorizmusfinanszírozás és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megelőzéséről szóló törvény):¹ 1. cikk, 2¹) bekezdés, a) alpont, 8¹), 18) és 18²) bekezdés; 3. cikk, (1) bekezdés, 7) albekezdés, (2) és (2¹) bekezdés; 10. cikk, (1) bekezdés; 11. cikk, (1) bekezdés, 1) és 4) albekezdés; 11¹. cikk, (1) bekezdés, 1) és 5) albekezdés, (2), (6) és (7) bekezdés; 25. cikk, (2) bekezdés; 29. cikk, (1) bekezdés.

¹ Az általánosan alkalmazandó lett jogszabályok jelenleg hatályban lévő és korábbi változatai a következő honlapon elérhetőek: <https://likumi.lv/>.

Az ügy tényállása és az alapügy rövid ismertetése

- 1 A felperes a Lett Köztársaság kereskedelmi nyilvántartásába bejegyzett kereskedelmi társaság, amelynek üzleti tevékenysége szerencsejátékkal és fogadással kapcsolatos szolgáltatások nyújtásából áll. A felperes teljes alaptőkéje a SIA Optibet tulajdona, amelynek üzleti tevékenységét szintén a szerencsejátékok és a fogadás képezi. Mindkét társaság a Svédországban bejegyzett Enlabs AB társaságcsoport tagja.
- 2 A felperes és a SIA Optibet 2020. március 2-án megállapodást kötött egyes technikai megoldásokhoz való hozzáférés biztosítására, amelynek értelmében a SIA Optibet technikai megoldást alakít ki a pénzmosás, a terrorizmusfinanszírozás és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megelőzéséről szóló törvény (a továbbiakban: a megelőzésről szóló törvény) követelményeinek megfelelő információgyűjtés és -feldolgozás végzésére. A SIA Optibet a megelőzésről szóló törvény követelményeihez kapcsolódó kockázatértékelés és -kezelés érdekében harmadik felektől szerez be információkat a kiemelt közszereplő státusszal, a szankciók helyzetével, valamint a távközlési média negatív információinak helyzetével kapcsolatban. A felperes számára a SIA Optibet, mint anyavállalat a maga részéről hozzáférést biztosít a harmadik felek által nyújtott technikai megoldásokhoz és információs szolgáltatásokhoz annak érdekében, hogy a vállalkozáscsoporton belül biztosított legyen az erőforrások leghatékonyabb felhasználása és a megelőzésről szóló törvény követelményeinek egységes teljesítése.
- 3 Az ellenőrzési ügynökség 2022. február 10. és 2022. március 4. között pénzmosás elleni ellenőrzést végzett a felperesnél, és megállapította, hogy annak egyik ügyfele – akinek a felperes 2021. augusztus 23. óta interaktív szerencsejáték-szolgáltatásokat nyújtott (a továbbiakban: ügyfél) – kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személynek minősül.
- 4 Ezután 2022. március 14-én az említett ügynökség újabb ellenőrzést végzett a felperesnél, amelynek keretében az ügyfél által a játékosként való nyilvántartásba vételéhez 2022. január 27-én és 28-án teljesített befizetéseket, valamint az ügyfél személyazonossága megállapításának módját, továbbá az ügyfél tekintetében a belső ellenőrzési rendszer alkalmazásának módját és az ügyfélvizsgálati eljárásokat vizsgálta. Az ellenőrzési jelentés 2022. március 14-én készült el. E jelentés a következő megállapításra jutott.
- 5 Ha bebizonyosodik, hogy az ügyfél kiemelt közszereplő, a vele fennálló üzleti kapcsolatot meg kell szüntetni; ám ha az ügyfél kiemelt közszereplő hozzátartozója vagy vele közeli kapcsolatban álló személy, az üzleti kapcsolat a felperes igazgatóságának hozzájárulása mellett folytatható.
- 6 A felperes 2020-ban, 2021-ben és 2022-ben nem állapította meg üzleti kapcsolat fennállását kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személyekkel. A felperes továbbá az átvilágítási küszöbérték (2 000 euró) 2021. augusztus 26-i

elérését követően nem végzett ügyfélvizsgálatot, amihez köteles lett volna információkat kérni az ügyféltől a jövedelme forrásáról és mértékéről, a szerencsejátékra fordítható költségkeretéről, valamint kiemelt közszereplő, annak családtagja, vagy vele közeli kapcsolatban álló személy státuszáról, és köteles lett volna ezen információkat a nyilvánosan elérhető adatbázisokban ellenőrizni, a további kockázati tényezők azonosítása érdekében.

- 7 A felperes az ügyfél játékszokásaira és fogadásainak összegére tekintettel 2022. január 31-én részletes vizsgálatot indított az ügyféllel kapcsolatban, és további információkat kért tőle. A felperes figyelembe vette az ügyfél 15 000 euró összegű befizetéseit – amelyre tekintettel az ügyfél 2021. szeptember 14-én „közepesen magas” ügyfélkockázati besorolást kapott –, valamint az ügyfél SIA Optibet ügyfélprofiljából származó korábbi adatait. Továbbá a felperes a SIA Optibettel kötött adatcsere-megállapodás alapján a SIA Optibet azon 2020. március 27-i igazgatósági határozatához tartotta magát, amely a magas kockázatú ezen ügyféllel való kapcsolat fenntartásáról szólt. A felperes ügyfeleinek felülvizsgálata, illetve összevetése a SIA Optibet által végzett ügyfélvizsgálat során szerzett információkkal nem rendszeres jellegű.
- 8 Következésképpen az ellenőrzési ügynökség az általa elvégzett ellenőrzés eredménye alapján arra a következtetésre jutott, hogy noha az ügyfél az ügyfélvizsgálatra vonatkozó küszöbértéket elérte, a felperes elmulasztotta a vizsgálatát, továbbá nem állapította meg az ügyfél tekintetében a kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személy státuszt, és az ügyfelet e tekintetben nem vetette alá részletes vizsgálatnak.
- 9 A fentiekre tekintettel az ellenőrzési ügynökség 2022. június 15-i határozatával bírságot szabott ki a felperessel szemben a szabályozási követelmények nem teljesítése miatt.
- 10 Az ellenőrzési ügynökség határozatában úgy ítélte meg, hogy a felperes az ügyféllel való üzleti kapcsolat kialakításakor és e kapcsolat további szakaszában sem volt jogosult arra, hogy egy másik vállalkozás (SIA Optibet) által végzett ügyfélvizsgálatot felhasználjon, és e vizsgálatra támaszkodjon, még akkor sem, ha az említett vállalkozás a felperessel kapcsolt vállalkozási viszonyban áll; e vizsgálatot a felperesnek önállóan és függetlenül kellett volna elvégeznie. Mivel a felperes – anélkül, hogy maga is kért volna információt az ügyféltől – más vállalkozástól kapott információkat használt fel és azokra támaszkodott, az ellenőrzési ügynökség álláspontja szerint úgy kell tekinteni, hogy a felperes hosszú időn keresztül nem tett lépéseket annak megállapítására, hogy az ügyfél kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személynek minősül-e, következésképp nem teljesítette a fokozott felügyelet követelményeit. Az ellenőrzési ügynökség tehát úgy ítélte meg, hogy a felperes nem alkalmazta megfelelően a belső ügyféllenőrzési rendszert, és ügyfélvizsgálatot sem végzett.
- 11 Az ellenőrzési ügynökség megállapította, hogy a felperes ügyfele kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személynek minősül, mivel e

közzsereplővel egyidejűleg látott el köztisztviselői feladatokat egy egyesület ügyvezetésében.

- 12 A felperes 2022. július 18-án keresetet nyújtott be az ellenőrzési ügynökség határozatának megsemmisítése iránt az Administratīvā rajona tiesához (elsőfokú közigazgatási bíróság, Lettország).

Az alapeljárás feleinek lényeges érvei

- 13 A felperes előadja, hogy információcsere-megállapodást kötött a SIA Optibettel, amelynek értelmében a SIA Optibet átadta számára a megelőzésről szóló törvény követelményeinek való megfeleléshez szükséges információkat minden olyan játékos tekintetében, aki a SIA Optibet ügyfele volt és később a felperes ügyfelévé vált. Ezért a felperes úgy tekinti, hogy nem volt szükséges az adott ügyfél tekintetében – aki megelőzőleg a SIA Optibet ügyfele volt – az említett társaság által megszerzett információkat bekérni és újra ellenőrizni; ezen információk a felperes és az ügyfél közötti üzleti kapcsolatban is felhasználhatóak voltak. A felperes álláspontja szerint ugyanez vonatkozik a közös ügyfelek tekintetében hozott igazgatósági határozatokra is, mivel a SIA Optibet és a felperes kapcsolt vállalkozások.
- 14 A felperes megítélése szerint az ellenőrzési ügynökség tévesen értelmezi a megelőzésről szóló törvény 1. cikkének 18². pontjában szereplő „egyéb szoros kapcsolat” fogalmát, amikor úgy tekinti, hogy az a tény, hogy az ügyfél olyan állami szervhez tartozik, amelynél egy kiemelt közzsereplő is dolgozik, önmagában indokolja annak megállapítását, hogy az ügyfél kiemelt közzsereplővel áll kapcsolatban. A felperes véleménye szerint az ilyen kapcsolat fennállásának megítéléséhez egyedi és összetett értékelést kell végezni, amelyben az említett körülmény nem az egyetlen olyan tényező, amely meghatározza az érintett személy státuszát.
- 15 Az ellenőrzési ügynökség rámutat, hogy a megelőzésről szóló törvény nem rendelkezik a szerencsejáték- és lottójáték-szervezők közötti információcsere-megállapodások kötéséről. Az ügynökség állítása szerint abban az időpontban, amikor az ügyfél a felperessel üzleti kapcsolatba lépett, az már megszüntette üzleti kapcsolatát a SIA Optibettel, ezért a felperes *a fortiori* nem használhatta fel a SIA Optibet által megszerzett információkat. Az ellenőrzési ügynökség következőképpen úgy ítéli meg, hogy a felperes és az ügyfél között ügyfél-átvilágítás nélkül jött létre új üzleti kapcsolat. Az említett ügynökség szerint a felperes és a SIA Optibet – mint gazdasági szereplők és a szerencsejátékok szervezésére Lettországban engedéllyel rendelkező vállalkozások – nem egyetlen csoport jogállása szerint kapcsolódnak. Az ellenőrzési ügynökség fenntartja, hogy a SIA Optibet a felperes tagja és maga is engedéllyel rendelkező szerencsejáték-szervező, amely a megelőzésről szóló törvény hatálya alá tartozik, így ugyanazon követelmények vonatkoznak rá, mint a felperesre, és az említett törvénynek való megfelelés biztosítása érdekében a belső

ellenőrzési rendszereinek megfelelően működik. Az ellenőrzési ügynökség értelmezése szerint a jogi keret nem teszi lehetővé az ügyfeladatok cseréjét egy másik társasággal, mivel a csere azt eredményezné, hogy az információkat fogadó fél nem köteles eleget tenni a törvényi kötelezettségeinek. Az ügyfélvizsgálat eredményét kizárólag a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények jogosultak megkapni. Az ellenőrzési ügynökség megítélése szerint az a tény, hogy az ügyfél hosszú ideig köztisztviselőként dolgozott egy végrehajtó testületnél azzal a személlyel együtt, akinek a kiemelt közszereplő státusza megállapítást nyert, alapul szolgálhat arra, hogy a kiemelt közszereplő e másik személy segítségével leplezze a közhatalom visszaélészerű, magáncélra történő felhasználását.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem rövid indokolása

- 16 [1.] A „kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személyek” fogalmát a megelőzésről szóló törvény a 2015/849 irányelv 3. cikkének 11. pontjával összhangban vezette be, amely meghatározza a „közeli kapcsolatban álló személyek” fogalmát. A 2015/849 irányelv 3. cikkének 11. pontja tisztázza, hogy az irányelv összefüggésében kik értendők a „közeli kapcsolatban álló személyek” alatt, akik tehát olyan természetes személyek, akikről ismeretes, hogy valamilyen szoros üzleti kapcsolatban állnak egy kiemelt közszereplő személlyel. Így csak a szoros üzleti kapcsolatok relevánsak ahhoz, hogy egy személy az irányelv összefüggésében közeli kapcsolatban álló személynek minősüljön. Ugyanakkor a megelőzésről szóló törvény 1. cikkének 18². pontja szerint az a személy, aki általában üzleti vagy egyéb szoros kapcsolatban áll egy kiemelt közszereplővel, közeli kapcsolatban álló személynek minősül.
- 17 A Politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku vadības vadlīnijas (Iránymutatások a pénzmosás, a terrorizmusfinanszírozás és a nukleáris fegyverek elterjedése kockázatának kezeléséről a kiemelt közszereplők és közvetlen hozzátartozóik, illetve e közszereplőkkel közeli kapcsolatban álló személyek tekintetében) c. dokumentumban foglalt, a Lett Köztársaság Pénzügyi Hírszerző Szolgálat) által kidolgozott pontosítások szerint az „egyéb szoros kapcsolat” fogalma alatt olyan kapcsolatot kell érteni, amely a kiemelt közszereplő számára alapot ad arra, hogy a másik személy segítségével leplezze a közhatalom visszaélészerű, magáncélú felhasználását. A kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személynek minősülnek különösen a családi körön kívüli azon személyek (pl. barátok stb.), akik a kiemelt közszereplővel ugyanazon politikai párt, állami szerv vagy szakszervezet prominens tagjai, pl. ismert társadalmi személyiségek. Ebben az összefüggésben a legfontosabb szempont a „szoros kapcsolat” fennállása, amely alapul szolgálhat ahhoz, hogy a kiemelt közszereplő az említett másik személy segítségével leplezze a közhatalom magáncélú felhasználását. Az iránymutatások szerint szoros kapcsolat fennállásának tekinthető az azonos állami szervhez tartozás.

- 18 Egyrészt önmagában az a tény, hogy a személyek ugyanazon állami szervhez tartoznak, a pénzmosás, illetve a terrorizmusfinanszírozás kockázatát növelő tényező, különösen akkor, ha e személyek közül bármelyikük politikailag jelentős pozíciót tölt be, illetve töltött be, vagy a társadalomban széles körben ismert vagy elismert személy, mivel – amint azt a 2015/849 irányelv (30) preambulumbekzdése megállapítja – a kockázatok jellege változó, a változók pedig önmagukban vagy egymással ötvözve növelhetik vagy csökkenthetik a felmerülő potenciális kockázatot. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy e körülmény nem mindig nyilvánvaló, mivel a köznyilvántartásokban csak a köztisztviselők szerepelnek, és a nagyszámú tagsággal rendelkező szervezetek esetében az ilyen információk gyakorta nem nyilvánosak. Ezenkívül az országban nem létezik olyan köznyilvántartás, amelybe minden egyesület vagy állami szerv köteles lenne a tagjait bevezetni és közzétenni azok személyazonosságát.
- 19 Másrészt az állami szervek célja, felépítése és mérete olyan, nagymértékben különböző tényezők, amelyek befolyásolhatják a kockázat bekövetkezésének valószínűségét. Lényeges lenne meghatározni az érintett személyek státusát és a szerveken belüli kölcsönös interakciójukat (pl. tisztviselő, tag, befolyással lehet-e a folyamatokra, stb.), az állami szerv hatáskörét (pl. e szerv részt vesz-e politikai vagy pénzügyi folyamatokat érintő ügyekben) és egyéb körülményeket. Egyúttal azonban szem előtt kell tartani, hogy egy ilyen értékelés további erőforrásokat igényelhet a kötelezett szolgáltató részéről, mivel csak további információk összegyűjtésével és elemzésével lehetne meghatározni, hogy az egyazon állami szervhez tartozó személyek szoros kapcsolatban állnak-e egymással.
- 20 Hasonlóképpen, a közeli kapcsolatban álló személyeket illetően alapvető fontosságú annak meghatározása, hogy valamelyikük a 2015/849 irányelv 3. cikkének 9. pontjában említett közhivatali visel-e, amelyek egyikebe sem értendők bele – amint azt az említett cikk kiemeli – a középszintű és a beosztotti pozíciók. Ezenfelül az irányelv e cikke úgy rendelkezik, hogy a kiemelt közszereplő nem egyszerűen bármely, a közszférában ismert és elismert személy, hanem olyan személy, aki megfelel az említett cikk rendelkezéseinek, és aki magas rangú tisztségviselői státusszal rendelkezik. Ebből következik, hogy annak megállapításához, hogy valamely személy kiemelt közszereplővel áll kapcsolatban, nem elegendő azt vizsgálni, hogy e személy közismert, illetve olyan tisztséget tölt vagy töltött be, amely a 2015/849 irányelv 3. cikke 9. pontjában foglalt tisztségek közé tartozhat; annak ellenőrzése nélkül, hogy e tisztség vezető tisztségnek minősül-e. Ehhez ugyanis egyedi vizsgálatot kell végezni.
- 21 Ezért tisztázni szükséges, hogy a 2015/849 irányelv 3. cikke 11. pontjának a) alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy valamely magánszemély önmagában azért tekinthető valamely kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személynek, mert e személyek ugyanazon állami szervhez tartoznak, bármely egyéb körülmény értékelése nélkül – különösen, hogy a szóban forgó személy olyan tisztséget tölt-e, vagy töltött-e be, amely a 2015/849 irányelv 3. cikke 9. pontjában foglalt tisztségek közé tartozhat –, valamint azon további megállapítás hiányában, hogy e tisztség vezető tisztségnek minősül-e.

- 22 [2.] A 2015/849 irányelv (35) preambulumbekzdése szerint annak érdekében, hogy elejét lehessen venni az ügyfél-azonosítási eljárás újbóli lefolytatásának, helyénvaló engedélyezni az olyan ügyfelek kötelezett szolgáltató általi befogadását, akiknek az azonosítását máshol már elvégezték.
- 23 Az említett irányelv 45. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok a valamely csoporthoz tartozó kötelezett szolgáltatók számára előírják, hogy csoportszintű politikákat és eljárásokat, valamint az információk csoporton belüli – a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem célját szolgáló – megosztására vonatkozó politikát és eljárásokat alkalmazzanak. Az említett politikákat és eljárásokat hatékony módon kell végrehajtani, illetve lefolytatni a tagállamokban és harmadik országokban található fióktelepek és többségi tulajdonú leányvállalatok szintjén. A 2015/849 irányelv 45. cikkének (8) bekezdésének előírása szerint pedig a tagállamok biztosítják, hogy az információ csoporton belüli megosztása engedélyezett legyen.
- 24 Ebből következik, hogy az azonos csoporthoz tartozó vállalkozásoknak – mint amilyen a felperes és a SIA Optibet –, nemcsak joguk, hanem kötelezettségük is az információcsere, különösen információcsere-megállapodások kötése, valamint a kölcsönös információcsere és az ezen információkra való kölcsönös hivatkozás lehetőségének biztosítása révén. Ezen túlmenően a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a vállalkozáscsoporton belüli ilyen információcsere megengedett, továbbá elegendő legyen azon megállapításhoz, hogy az érintett kötelezett szolgáltató elvégezte az ügyfél vizsgálatát. Azzal, hogy e jog a 2015/849 irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében említett bármely kötelezett szolgáltatónak (nem csak a hitel- és pénzügyi intézményeknek) biztosított, egyrészt (egy adott vállalkozáscsoporton belül) elkerülhető az ügyfél-azonosítási eljárások érdemének megisméltése, másrészt a csoporttagok számára biztosítható a pénzeszközök hatékony felhasználása.
- 25 A 2015/849 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése meghatározza azokat az ügyfél-átvilágítási intézkedéseket, amelyeket az említett cikk (2) bekezdése értelmében a kötelezett szolgáltatóknak alkalmazniuk kell. Ugyanezen cikk (2) bekezdése előírja, hogy a kötelezett szolgáltatók azonban kockázatérzékenységi alapon meghatározhatják ezeknek az intézkedéseknek a terjedelmét. Az előterjesztő bíróság álláspontja szerint ez következőképpen lehetővé teszi a vállalkozáscsoporton belüli információcsere eredményeként szerzett információknak a közös ügyfelek tekintetében történő felhasználását. Az előterjesztő bíróság szerint ezt megerősíti a 2015/849 irányelv 26. cikkének (2) bekezdése, amelynek rendelkezése szerint a tagállamok megtiltják, hogy a kötelezett szolgáltatók olyan harmadik felekre hagyatkozzanak, amelyek kiemelt kockázatot jelentő harmadik országban telepedtek le, valamint hogy a tagállamok mentesíthetik az említett tilalom alól az Unióban letelepedett kötelezett szolgáltatók fióktelepeit és többségi tulajdonú leányvállalatait, ha azok maradéktalanul megfelelnek a 45. cikk szerinti csoportszintű politikáknak és eljárásoknak. Az irányelv így engedélyezi a kölcsönös információcsere és az információkra való kölcsönös hivatkozás lehetőségét, amennyiben azokat egyazon

vállalkozáscsoporton belül szerzik be és használják fel, különösen, ha azokat a csoportba tartozó olyan vállalattól szerzik be, amely nem kiemelt kockázatot jelentő harmadik országban rendelkezik székhellyel.

- 26 A 2015/849 irányelv 5. cikke a maga részéről úgy rendelkezik, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében a tagállamok az ezen irányelv hatálya alá tartozó területen szigorúbb szabályokat is bevezethetnek, ami viszont azt jelenti, hogy a tagállamok ténylegesen korlátozhatják azon kötelezett szolgáltatók körét, amelyek számára a 2015/849 irányelv 45. cikkének (8) bekezdésében meghatározott jogokat biztosítják.
- 27 [3.] A fenti megfontolásokra tekintettel úgyszintén fontos tisztázni, hogy a 2015/849 irányelv 3. cikkének 12. és 15. pontjával összefüggésben értelmezett 45. cikkének (1) és (8) bekezdése lehetővé teszi-e egyúttal, hogy az ilyen információkat, illetve határozatokat az ugyanazon csoportba tartozó több vállalkozás is felhasználja, illetve azokra hivatkozzon, amennyiben e határozatokat a csoport keretében a csoporthoz tartozó vállalkozás vezetése hozta.
- 28 [4.] A 2015/849 irányelv 8. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében a tagállamok biztosítják, hogy a kötelezett szolgáltatók megtegyék a megfelelő intézkedéseket a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás kockázatainak megállapítása és értékelése céljából, figyelembe véve a kockázati tényezőket. Ezeknek az intézkedéseknek arányosnak kell lenniük a kötelezett szolgáltatók jellegével és méretével. Az (1) bekezdésben említett kockázatértékeléseket dokumentálni kell, naprakészen kell tartani és az érintett illetékes hatóságok, valamint az érintett önszabályozó testületek rendelkezésére kell bocsátani.
- 29 A 2015/849 irányelv 11. cikke értelmében a kötelezett szolgáltatóknak ügyfél-átvilágítási intézkedéseket kell alkalmaznia különösen üzleti kapcsolat létesítéskor, valamint ha kétség merül fel a korábban szerzett ügyfél-azonosító adatok valódiságával vagy megfelelőségével kapcsolatban, továbbá szerencsejáték-szervezők esetében, amennyiben a nyereményfelvételnél, a tét megtételénél vagy mindkettőnél legalább 2 000 euró összegű ügyletet hajtanak végre, attól függetlenül, hogy az ügyletre egyetlen műveletben vagy több, összetartozónak tűnő műveletben kerül-e sor. Másfelől az említett irányelv 14. cikkének (5) bekezdése szerint a tagállamok előírják, hogy a kötelezett szolgáltatók ne csak valamennyi új ügyfél esetében alkalmazzanak ügyfél-átvilágítási intézkedéseket, hanem kockázatérzékenységi alapon megfelelő időszakokban a meglévő ügyfelek esetében is, vagy az ügyfél releváns körülményeinek megváltozásakor.
- 30 A megelőzésről szóló törvény 11¹. cikkének (1), (2) és (7) bekezdéséből következik, hogy e törvény értelmében a kötelezett szolgáltató az ügyfél adatait az ügyfélkockázat értékelése alapján, de legalább ötévente egyszer köteles naprakésszé tenni.

- 31 Következésképp a fenti szabályozási keret előírja, hogy ügyfél-átvilágítási intézkedéseket kell végrehajtani kockázat észlelése esetén, és a nemzeti keret által előírtnál nem ritkábban.
- 32 A felperes úgy ítéli meg, hogy a szabályozásban megszabott határidő lejárta előtt az ügyfél-átvilágítás alkalmazása a meglévő ügyfelek tekintetében (beleértve azokat is, akikről a vállalkozáscsoporton belül rendelkezésre állnak információk) a kockázatértékelésen alapul. A felperes álláspontja szerint, ha a kötelezett szolgáltató az ügyfél értékelésekor nem állapította meg kockázat fennállását, ám ilyen kockázat később az ügyféladatok naprakésszé tételére vonatkozó határidő lejárta előtt ténylegesen felmerül, és a kötelezett szolgáltató e kockázatról nem tájékoztatható, akkor e szolgáltató a meglévő ügyféllel szemben a határidő lejárta előtt nem köteles ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazni.
- 33 A Bíróság egyértelművé tette, hogy a 2015/849 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 14. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a kötelezett szolgáltatók kötelesek naprakész kockázatértékelés alapján a meglévő ügyféllel szemben – adott esetben fokozott – átvilágítási intézkedéseket elfogadni, amennyiben ez különösen az említett ügyfél fontos körülményeinek megváltozása miatt indokoltnak mutatkozik, függetlenül attól, hogy még nem járt le a fenti ügyfélhez kapcsolódó kockázat újbóli értékelésének elvégzésére a nemzeti jog által előírt maximális határidő *(a 2022. november 17-i Rodl & Partner ítélet, C-562/20, EU:C:2022:883, 91. pont)*.
- 34 E pontosítás keretében azonban a Bíróság nem válaszolt arra a kérdésre, hogy miként szükséges eljárni, ha a kötelezett szolgáltatónak nem volt tudomása a szóban forgó ügyféllel kapcsolatos olyan egyéb új körülményekről, amelyek hatással lehetnek ezen ügyfél kockázatának értékelésére.
- 35 Az ötödik kérdést ezért előzetes döntéshozatalra kell előterjeszteni.
- 36 [5.] Továbbá, mivel a kötelezett szolgáltatókra rótt kötelezettségeknek arányosnak kell lenniük, a hatodik kérdést előzetes döntéshozatalra kell bocsátani.